

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci žalobce: **J. D.**, bytem C., zastoupeného opatrovníkem: Město Cheb, nám. Krále Jiřího z Poděbrad 1/14, 350 02 Cheb, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 (dále jen **ČSSZ**), v řízení o žalobě ze dne 20.11.2013 proti rozhodnutí žalované ze dne 8.10.2013 č.j. X o invalidní důchod,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou ze dne 20.11.2013 se žalobce prostřednictvím opatrovníka domáhá přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 8.10.2013 č.j. X, protože s ním nesouhlasí, neboť dle něho popsáný zdravotní stav (trpí duševní chorobou, která není jen přechodná) odůvodňuje přiznání invalidity z mládí a nikoli až od 24.9.1998, přestože je dlouhá léta v psychiatrické péči a nejedná se o stav vzniklý v roce 1998, kdy byl poprvé hospitalizován v léčebně Dobřany, ale o stav dřívější, neboť v dětství byl zařazen do zvláštní školy a musel být psychiatricky vyšetřen, ale již nelze dohledat žádné další potvrzení, takže je též trestán za neschopnost primitivní rodiny podrobit jej odbornému zkoumání a požádat včas o jeho důchod; závěrem bylo navrženo zrušení napadeného rozhodnutí ze dne 8.10.2013 a vrácení věci žalované. (*K žalobě byla připojena mimo jiné i kopie napadeného rozhodnutí.*)

*Napadeným rozhodnutím ze dne 8.10.2013 č.j. X žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze 25.7.2013, jímž byla dle § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen **zákon**), zamítnuta jeho žádost ze dne 10.6.2013 o přiznání invalidního důchodu podle § 42 odst. 1 zákona, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen **OSSZ**) Cheb ze dne 19.6.2013 je invalidní od 24.9.1998, jelikož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti o 80%. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 8.10.2013 bylo uvedeno, že novým posudkem o invaliditě ze dne 13.9.2013 bylo zjištěno, že žalobce byl plně invalidní od 24.9.1998 do 31.12.2009 a od 1.1.2013 (*správně 1.1.2010*) je invalidní pro invaliditu třetího stupně, přičemž vznik invalidity byl ponechán na 24.9.1998, kdy byla dle znaleckého posudku MUDr. Č. skutečně objektivizována paranoidní schizofrenie, intelektově šlo u žalobce o mentální retardaci lehkého stupně, což je stav vrozený, nejedná se tedy o invaliditu z mládí, proto nebylo možno námitkám vyhovět.*

*Z obsahu vyžádaného posudkového spisu OSSZ Cheb vedeného ohledně žalobce a v něm založeného záznamu o jednání a posudku o invaliditě této OSSZ ze dne 19.6.2013 a ze založeného záznamu o jednání a posudku o invaliditě v řízení o námitkách vypracovaného ČSSZ pracoviště Plzeň dne 13.9.2013 vyplývá, že žalobce byl nadále uznán invalidní pro invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 3e) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. (dále jen **vyhláška**), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 80%, jež ve smyslu § 3 a § 4 citované vyhlášky nebyla změněna; den vzniku invalidity 24.9.1998 nebyl změněn, tudíž se nejedná o invaliditu z mládí.*

*Žalovaná ve svém vyjádření dne 17.12.2013 navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen **komise** či **PK MPSV**); ze zaslaného dávkového spisu vedeného žalovanou ohledně žalobce vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 8.10.2013 bylo opatrovníkovi žalobce doručeno dne 10.10.2013.*

Z rozsudku Okresního soudu v Chebu č.j. 19 P 170/2008-186 ze dne 19.2.2013 (právní moc dne 1.5.2013) vyplývá, že jím byl změněn výrok I. rozsudku téhož soudu ze dne 8.1.2010 č.j. 19 P 170/2008-95 tak, že žalobce se omezuje ve způsobilosti k právním úkonům, jejichž hodnota převyšuje částku 4.000,-Kč měsíčně, není schopen činit právní úkony směřující k uzavření jakékoliv smlouvy, jejímž předmětem je nemovitost či věc movitá, případně i smlouvy o finančním závazku jakékoliv hodnoty, tím není dotčeno jeho volební právo.

V této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 12.2.2014 za účasti odborného lékaře z oboru psychiatrie, když jednání nebyl přítomen žalobce ani jeho opatrovník. V závěru posudku PK MPSV uvedla, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl

žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona, šlo o invaliditu třetího stupně, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70%, když zdravotní postižení žalobce bylo hodnoceno podle *kapitoly V., položky 3e) přílohy vyhlášky a míra poklesu pracovní schopnosti* na horní hranici 80%, v níž komise zohlednila i objektivizovanou lehkou mentální retardaci a stanovenou míru poklesu ve smyslu § 3, 4 citované vyhlášky nezvýšila a dále uvedla, že datum vzniku invalidity stanovuje shodně s posudkem OSSZ i námitkovým řízením na den 24.9.1998. Komise stanovila v souladu s posudkem OSSZ i námitkovým řízením, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce je paranoidní schizofrenie, lehká mentální retardace. Dále komise uvedla, že nelze stanovit vznik invalidity z mládí, neboť dle doložených nálezů před dosažením věku 18 let byla stanovena lehká mentální retardace bez další psychiatrické symptomatologie, pro kterou nebyl v pravidelné péči psychiatrické ambulance (*komise vycházela z karty praktického lékaře, doložených znaleckých posudků, z propouštěcích zpráv z PL Dobřany*), při tomto postižení vychodil 8 tříd zvláštní školy, dle doložených nálezů pracoval jako soustružník-nástrojař, rovněž uváděno jako dělník, po dobu asi 3 roky dle dokumentace. Uváděná lehká mentální retardace mu neznemožňovala absolvovat 8 tříd zvláštní školy, neznemožnila mu zařazení do pracovní činnosti. První kontakt žalobce s psychiatrií byl až vyšetřením dne 24.9.1998, kdy byl vyšetřen pro pokles nálady, stav hodnocen jako středně těžký depresivní stav, bez psychotických příznaků, až hospitalizace na psychiatrii v roce 2001 objektivizovala závažné duševní onemocnění - paranoidní schizofrenii, kterou potvrdily i další hospitalizace na psychiatrii. Z propouštěcí zprávy z hospitalizace na PO Ostrov v roce 2001 je konstatováno, že se žalobce již 2 roky před touto hospitalizací choval divně dle sdělení bratra, při diagnostikovaném depresivním onemocnění v roce 1998, komise vzala v úvahu, že nelze vyloučit možnost i larvovaně probíhajícího psychotického onemocnění, proto se přiklonila k názoru, že datum vzniku invalidity lze stanovit na den 24.9.1998, kdy došlo k objektivizaci středně těžkého depresivního stavu. Lehká mentální retardace sama o sobě nevylučuje schopnost samostatně o sebe dbát, nevylučuje schopnost chodit čistě oblékaný, upravený, provádět jednoduché nákupy, zajišťovat svoje potřeby; tohoto je žalobce v období kompenzace schopen i při kombinaci s psychotickým onemocněním - objektivizováno znaleckým posudkem ze dne 12.9.2012 MUDr. R. Komise se také vyjádřila ke všem námitkám žalobce a žádnou z nich neshledala důvodnou. (*Stejnopis posudku byl doručen straně žalobce i žalované.*)

Opatrovník žalobce sdělil dne 25.2.2014, že nadále trvá na podané žalobě i po prostudování posudku PK MPSV ze dne 12.2.2014, dle něhož se trvá na vzniku invalidity dnem 24.9.1998 a dále omluvil neúčast u ústního jednání.

Ústního jednání u zdejšího soudu dne 5.3.2014 se žalobce ani jeho opatrovník nezúčastnili a zástupce žalované závěrem navrhl zamítnutí žaloby s ohledem na závěr posudku PK MPSV, neboť žalobce neprokázal, že se u něho jedná o invaliditu z mládí, tj. před dosažením 18ti let věku.

Dle § 39 odst. 1 zákona ve znění platném do 31.12.2009 je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu

a) poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, nebo

- b) je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek.

S účinností od 1.1.2010 je stanoveno v § 39 zákona následující:

(1) *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*

(2) *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*

- a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
- b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
- c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*

(3) *Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*

Pro úplnost krajský soud dodává, že dle § 3 odst. 1 citované vyhlášky v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. *Podmínky pro toto zvýšení nebyly shledány, jak uvedeno shora.*

Dle § 42 odst. 1 zákona na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně (*plná invalidita do 31.12.2009*) má nárok též osoba, která dosáhla aspoň 18 let věku, má trvalý pobyt na území České republiky a je invalidní pro invaliditu třetího stupně, jestliže tato invalidita vznikla před dosažením 18 let věku a tato osoba nebyla účastna pojištění po potřebnou dobu (§ 40). Za invaliditu třetího stupně se pro účely věty první považuje též takové omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností, které má za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění. Při posuzování invalidity pro účely nároku na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně podle věty první se neprovádí srovnání se stavem, který byl u osoby uvedené ve větě první před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 39 odst. 3 věta druhá).

Žalobce se domáhá přiznání invalidity třetího stupně z mládí – před dosažením 18ti let věku - upravené v citovaném § 39 a § 42 odst. 1 zákona z důvodů uvedených v žalobě. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se však považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (§ 2 odst. 3 věta druhá vyhlášky). Subjektivní pocit žalobce i jeho opatrovníka, že by mu měl být přiznán třetí stupeň invalidity z mládí pro zjištěné zdravotní potíže, však nemůže být důvodem pro přiznání požadovaného stupně invalidity před dosažením 18ti let věku, není-li podložen objektivně zjištěným zdravotním stavem. Požadovanou invaliditu z mládí lze přiznat pouze tehdy, vyplývá-li z výsledku lékařských vyšetření a nikoliv proto, že pojištěnec je subjektivně o své invaliditě v požadovaném stupni přesvědčen.

Dle § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. Ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).

Soud také připomíná, že dle § 75 odst. 1 s.ř.s. při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. *k datu 8.10.2013*.

Po zhodnocení provedených důkazů dospěl v této věci soud k závěru, že *žaloba proti napadenému rozhodnutí žalované ze dne 8.10.2013 není důvodná*. Při posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobce vycházel soud především z posudku PK MPSV ze dne 12.2.2014 vypracovaného na základě řádně zjištěného zdravotního stavu žalobce, neboť komise pro jeho posouzení měla dostatek odborných lékařských nálezů zejména z doby před vydáním napadeného rozhodnutí. Soud považuje za přesvědčivé i posudkové závěry, k nimž komise na základě zjištěných skutečností dospěla, protože je řádně stanovena hlavní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, je popsána míra funkčního poškození vyplývající z jeho onemocnění, řádně je odůvodněn posudkový závěr, rovněž se komise vyjádřila i k námitkám opatrovníka žalobce, avšak neshledala je důvodnými. Dle komise lze stanovit datum vzniku invalidity dnem 24.9.1998, kdy došlo k objektivizaci středně těžkého depresivního stavu, proto nelze stanovit datum vzniku invalidity z mládí, neboť doložené nálezy neobjektivizují nutnost pravidelného kontaktu žalobce s psychiatrií do 18 let věku, vrozená mentální retardace jej neinvalidizuje, neboť byl schopen absolvovat 8 let zvláštní školy, zařadit se do pracovní činnosti, byl schopen práce soustružník-nástrojař i nekvalifikovaných dělnických profesí, psychicky nenáročných, mimo riziková pracoviště a první závažný kontakt s psychiatrií byl až ve 24 letech a tímto kontaktem byl stanoven datum vzniku invalidity. Rovněž komise uvedla, že lehká mentální retardace sama o sobě nevylučuje schopnost samostatně o sebe dbát, chodit čistě oblékaný, upravený, provádět jednoduché nákupy a zajišťovat svoje potřeby; tohoto je v období kompenzace schopen i při kombinaci s psychotickým onemocněním – objektivizováno znaleckým posudkem ze dne 12.9.2012 (MUDr. R.). Posudek PK MPSV soud považuje za úplný a celistvý, neboť byl vypracován za účasti odborného lékaře z oboru psychiatrie, po zhodnocení veškeré předložené zdravotnické dokumentace a při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno i ze zjištěných diagnóz. Soud ze strany žalované neshledal žádná závažná pochybení, která by odůvodňovala požadované zrušení napadeného rozhodnutí.

Krajský soud v Plzni ze shora uvedených důvodů proto *žalobě žalobce nepřisvědčil a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.*, ve kterém je uvedeno, že soud zamítne žalobu, není-li důvodná (*výrok I. rozsudku*). *Soud napadené rozhodnutí žalované ze dne 8.10.2013 shledal jako věcně správné a odpovídající zákonu*, protože žalobce neprokázal splnění podmínek pro přiznání požadovaného třetího stupně invalidity nejen před datem 24.9.1998, ale ani před dosažením 18ti let věku, tj. před datem 15.1.1992, a žalovaná se vypořádala dostatečným

způsobem i s námitkami žalobce proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 25.7.2013.

Žalobce ve věci neměl úspěch a správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jak vyplývá z ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. (*výrok II. rozsudku*).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 5. března 2014

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně